

पूर्वांचल

Purwanchal National Daily

◆ वर्ष : २७ ◆ अद्यक्ष : २३० ◆ पृष्ठ ४ ◆ बित्तमोडे ◆ विसं. २०७९ असार २३ गते बिहीबार (Thursday, July 7, 2022) नेपाल सम्बत् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु : ५/- भारतमा भार : ४/-

शिलगढी-काठमाडौं बस सेवा शुरू

भाषा, असार २२। नेपाल-भारतबीचको मैत्री सम्बन्ध अफ्र प्रगाढ बनाउने उद्देश्यले भारत पश्चिम बंगालको शिलगढीदेखि भाषा हैदै काठमाडौंसम्मको दुई यात्रुवाहक बस सेवा बुधवारसम्म शुरू भएको छ।

नर्थ बंगाल स्टेट ट्रान्सपोर्ट कंपनीशन (एनबीएसटीसी) र निजी कम्पनी शीन लाइनको पहलमा शिलगढी-काठमाडौं अन्तर्राष्ट्रिय बस सेवा शुरू भएको हो।

पश्चिम बंगालको यातायात मन्त्री फिराद हकिमले बुधवार एक कार्यक्रमकारी चर्चा सो बस सेवाको उदयाटन गरेका हुन्। उदयाटन कार्यक्रममा बोल्डे यातायात मन्त्री हकिम भने- नेपाल-भारत दुई देशबीचको अन्तर्राष्ट्रिय बस सेवा द्वारा पहिला नै शुरू गर्नुपर्याय, फिरै भए पनि यस बस सेवाकाट दुवै देशबीचको मैत्री सम्बन्ध अफ्र प्रगाढ भएर जाने उनले विश्वास व्यक्त गरे।

एनबीएसटीसीका चिरामेन पार्श्व प्रतिम रायले शीन लाइन निजी कम्पनीको सहयोगामा अन्तर्राष्ट्रिय बस सेवा शुरू भएको बताए। उनका अनुसार शिलगढीबाट प्रत्येक सोमवार, बुधवार, शुक्रवार र काठमाडौंबाट प्रत्येक मंगलवार, बिहीबार र शनिवार बस सेवा सञ्चालन होन्छ।

काँकिभट्टा-पानीदायकी नाकार्दीख ३० किलोमिटर दुरीमा शिलगढी बसपार्क रहेको छ। त्यहाँबाट शुरू हुने बस सेवा काँकिभट्टा-पानीदायकीबाट नेपाल प्रवेश गरी कारापाको सडक हुँदै काठमाडौं पुनेछ। शिलगढी र काठमाडौं दुवै स्थानबाट दिउँसो ३ बजे बस सेवा शुरू हुनेछ। ४४ सिट क्षमता भएको बसको भाडा भारु १५०० अर्थात् नेपाली २४०० रुपैयां तोकिएको छ।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

के यो खबर साँचो हो ?

काठमाडौं, असार २२। निर्वाचन आयोगले प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभा निर्वाचन एकै चरणमा मंत्रीर २ गते गर्न सरकारलाई सिफारिस गरेको प्रमुख निर्वाचन आयुक्त दिनेशकुमार थपलियाले जानकारी दिएका छन्।

बुधवार प्रयामन्ती शेरबतादुर देउरासंग भएको भेटमा आयोगले मंसीरी पहिलो सातामै निर्वाचन गर्न प्रस्ताव गरेको हो। प्रयामन्ती ज्यूवाट मंसीर २ गते नै नहुन सबै तर मंसीर ५ गंतेभन्न निर्वाचन हुने गरी मिति तय हुन्छ भन्ने जबाब आएको छ- थपलियाले भने।

सरकारले मिति दिएराहि निर्वाचनसंग सम्बन्धित काम कारबाही ओघ बढाउन निर्वाचन आयोगलाई बाटो खुला हुन्छ। अरु देशमा निर्वाचन योजना, सञ्चालनदेखि व्यवस्थापनसम्मको जिम्मेवारी निर्वाचन आयोगको हुन्छ। सरकारले सहयोग गर्दछ। नेपालमा

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

दाइजो कम ल्याएको भन्दै...

हाइजोनी तथा नशा रोगको सफल उपचार

सत्तो, भरपर्दो र गुणस्तरीय फिजियोथेरेपी सेवा अव वित्त आयुर्वेद एचडि फिजियोथेरेपी सेन्टर बित्तमोडे

यारालाइसिस, सम्पूर्ण हाइजोनी, नशाको समस्या कमजोर भएको थिए। यारालाइसिस, बाय, सुरिक एसिट साथै अन्य सैवे रोगको अस्ट्राइग कार्मसीबाट औषधि र उपचार दैनिक।

बन्नेको सुविधासहित फोन नं. ९८०६००३९३, ०२३-५१०९६६, दैनिक अपीडीना डा. विनय प्रधान, डा. भगवतान शाह र अन्य काठमाडौंबाट आजमुल्ने डाक्टरबाट पनि जाँच सेवा।

दैनिक घारसूत्र विधिवारा पायलक्षको सफल उपचार गरिन्छ।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

Email: purwanchal2052@gmail.com / purwanchal@ntc.net.np

आइतवार वकरइदको बिदा

काठमाडौं, असार २२। सरकारले आउँदो आइतवार देशेभर सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय गरेको छ।

२६ गते आइतवार इस्लाम धर्मावलम्बीहरूको पर्व वकर ईद (ईद उल अजाहा) को दिन सार्वजनिक बिदा दिने निर्णय भएको गृह मन्त्रालयले जागाएको छ।

यो पर्वमा हरेक वर्ष बिदा दिनैदै आएको र यो वर्ष पनि प्रस्तुम आयोगको अनुसोध अनुसार बिदा दिहाएको गुहाका प्रवक्ता फणिन्दमणि पोखरेलले जानकारी दिए।

खेर गएको प्लास्टिकबाटै इन्धन उत्पादन

भाषा, असार २२। हरेक दिन एकजना व्यक्तिले ३१७ ग्राम फोहोर उत्पादन गर्दछ। एशियाली विकास बैंकको सहयोगमा फोहोर मैला व्यवस्थापन तथा प्रशोधन केन्द्रले त्यार पार धारेको विवरण हो।

यो विवरण सन २०१३को छ। पछिला दिनमा आइप्रार यसमा केही परिवर्तन भएको छ। एक जानाले दैनिक आधा किलो अर्थात् ५०० ग्राम बराबरको फोहोर उत्पादन गर्दछ। त्यो फोहोरमा प्लास्टिकको मात्रा १२ प्रतिशत बराबर रहन्छ।

काठमाडौं उपत्यकामध्ये भाषा दिनैदै एक हजार १४० मीट्रिक टन बराबरको फोहोर उत्पादन हुन्छ। यो फोहोर कहाँ कसरी व्यवस्थापन गर्न भन्ने बारेमा सैवैको रडाको हुने गरेको छ। फोहोर व्यस्तजन गर्ने स्थानमा काठमाडौं महानगरपालिकाले जबरियाली गरेको गुनासो छैदेछ। फोहोर व्यवस्थापन नहुदा काठमाडौंको सडक दुगार्थ हुने गरेको छ, भने फोहोर व्यवस्थापनकै लागि करोडी रुपैयां खर्च पनि भझरेको छ।

सरकारले महानगरपालिकाको फोहोरलाई दीर्घकालीन रूपमा सम्भाल गर्ने नीति त्याउने र कार्याचयन गर्ने हो भने फोहोरलाई सजिले मोहोर बनाउन सकिन्दछ। नेपाल विजान तथा प्रतिधि प्रजा प्रतिष्ठान (नास्ट) का वरिष्ठ वैज्ञानिक डा. रवीन्द्र ढकालका अनुसार त्यातै खेर फालिएको प्लास्टिकजन्य फोहोरबाटै दैनिक तीन लाख ४२ हजार लिटर बराबरको इन्धन उत्पादन गर्न सकिन्दछ।

नेपाल आयल निगमले इन्धन आयात गर्न नसकिने अवस्थामा पुरोको जानाइरहेको छ। पेट्रोलको प्रतिलिटर मूल्य ० १८१ पुरोको छ। त्यस्तै डिजेल प्रतिलिटर ० १७२ बराबर पुरोको छ। वरिष्ठ वैज्ञानिक डा. ढकालसंगको जिजासामा उनले भने- सम्भव छ, सकिन्दछ। काठमाडौं उपत्यकामा उत्पादन हुने प्रश्नमध्ये ५७० टन फोहोर प्रशोधन हुन सक्छ। वाँकी रहेको ५७० टन प्लास्टिकजन्य फोहोर प्रशोधन गर्ने हो भने दैनिक ३४२ किलोलिटर इन्धन उत्पादन हुन सक्छ। त्यो भनेको तीन लाख ४२ हजार लिटर बराबर हो।

उनका अनुसार प्लास्टिकको प्रशोधनबाट उत्पादन गर्न सकिन्दछ।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

पवन चाम्लिङ्गलाई अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति पुरस्कार

भाषा, असार २२। डा. डिल्लीरमण रेमी अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति पुरस्कार २०७८ सिकिमका पूर्वमुख्यमन्त्री पवन चाम्लिङ्गलाई प्रदान गरिएको छ।

डा. डिल्लीरमण रेमी प्रतिनिधित्वाते बुधवार आयोजना गरेको कार्यक्रममा शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधिमन्त्री देवेन्द्र पौडेलले कलात्मक बुद्धको मूर्तिसहित पुरस्कार चाम्लिङ्गलाई प्रदान गरेका हुन्।

यसैगरी डा. डिल्लीरमण रेमी राष्ट्रिय शान्ति पुरस्कारको कुनै पदाधिकारीबाटे छ। सम्मान-पत्रसहित पुरस्कारको गोशि रु. एक लाख रुपैयांको छ।

काठमाडौं सम्बोधन गर्न दुई मात्रा अन्तर्राष्ट्रिय शान्ति पवन चाम्लिङ्गलाई प्रदान गरेको छ।

पवन चाम्लिङ्गलाई योगदान रहेको बताए। राज्यमन्त्री बोधामाया यादवले घर र पुस्तकालय देशलाई हस्तान्तरण गरी पुरस्कार पनि स्थापना गरेर रसायी रेमीले उदाहरणीय काम गरिएको बताइन्। भूकम्पले क्षतिप्रस्त भवनका स्थानमा अर्को भवन बनाउन विस्तृत परियोजना प्रस्ताव तयार भएको उनले जानकारी दिइन्।

नेपाल प्रजा प्रतिष्ठानका कूलपति गङ्गाप्रसाद उपरेकी नेपाली भाषा, साहित्य र संस्कृतिका उपरेको बताइन्।

पवन चाम्लिङ्गलाई आयोगले गरिएको बताइन्।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

**MONSOON
exchange & UPGRADE**
TO JAPANESE FI TECHNOLOGY

BEST IN CLASS MILEAGE

SURE SHOT CASH DISCOUNT Rs. 7,000/- | FREE ACCESSORIES

GUARANTEED ADDITIONAL RS. 10,000/- ON TOP OF THE MARKET VALUATION, ANY BRAND, ANY CONDITION

0% INTEREST RATE LOW DOWNPAYMENT

Finance powered by M&W INVESTMENT

19TH - 24TH ASHAD

सयपत्री ट्रेड लिङ्क, भद्रपुर रोड, बित्तमोडे (भाषा)

फोन नं. ०२३-५४९६७७, ५३०८५८८, मो. ८८०८०६८८

Conditions Apply

विवादको निरूपण गर

अर्थमन्त्री प्रकरणले अहिले नेपालको राजनीति चर्चाको शिखरमा छ । आगामी अर्थिक वर्षको बजेट निर्माणका क्रममा अर्थमन्त्री जगदार्दन शर्माले अनधिकृत व्यक्तिलाई प्रयोग गरेको भन्दै उनको सर्वत्र आलोचना भइरहेको छ । पाँच दिनीय गठबन्धन भित्रैबाट अर्थमन्त्री शर्माले राज्यको संरचनामा नपर्ने, प्रवेश गर्ने नपाउने व्यक्तिलाई बजेट निर्माणमा सहभागी गराएको भन्दै उनको राजनीतामा मार्गिन्दैछ । सत्ता साभेदार भित्रैबाट आएको राजनीतामा को माग जस्तै प्रमुख प्रतिपक्षी दल एमालेले पनि संसदमा अर्थमन्त्री शर्माको चर्को आलोचना गर्दै राजनीतामा मार्गिरहेको छ । एमालेले बजेट सार्वजनिक भए लगतै सार्वभौम थलो संसद मार्फत बजेट निर्माणको क्रममा अनधिकृत व्यक्तिको सहभागिता रहेको भन्दै त्यसको सीसी टीभीको फुटेज प्रस्तुत गर्न पनि माग गर्दै आएको छ ।

सर्वत्र आलोचना र विवाद भइरहँदा पनि अर्थमन्त्री सम्बद्ध दल माओवादी केन्द्र मात्र होइन सरकारको नेतृत्व गर्ने प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले समेत मुख्य खोलेका छैन । विवाद आउनासाथ नैतिकता प्रदर्शन गर्ने आँट लोकतन्त्रमा स्वतः मर्दैरहेछ । अरुहरले नैतिकता देखाउ भेटकै भरमा राजनीतामा दिनसबै आदर्श गुण नेताहरूमा हराउँदै गएको यो ठूलो दृष्टान्त हो । यति धेरै विवाद हुँदा अर्थमन्त्रालय स्वयम्भूत मन्त्रीको बचाउमा विज्ञप्ति निकालेर 'पानी माथिको ओभानो' हुने काम गरेको छ । सामान्य व्यक्तिले पनि दुम्हन सबै कुरा हो कि राज्यले नचिनेको मान्दैले बजेट चलाउन, संशोधन वा परिसार्जन गर्न पाउँदैन । यसको ज्ञान मन्त्रालयले नै हाँकेका व्यक्तिलाई नहुन पनि होइन । अनधिकृत व्यक्तिको प्रवेशले करको क्षेत्रमा फेरबदल भई लिंगित व्यक्ति वा समूहलाई लाभ हुन सक्छ । तर, यस्तो कार्य घोर आपत्तिजनक र लिन्द्योग्य कार्य हो ।

विवाद जन्मिएपछि निरूपण नगरी छाड्ने प्रवृत्ति हामीकहाँ परम्परा जस्तै बैनिएको छ । बालवाटार काण्ड होस वा ओम्नी वा सेक्युरिटी प्रिन्टिङ प्रेस प्रकरण सबै त्यतिकै 'सामसूम' पारिएको सन्दर्भले यो विवाद पनि त्यतिकै सेलाउने पक्का छ । नेताहरू नै देश र नागरिकप्रति जिम्मेवार नहुन हो भने नागरिकबाट कस्तो कर्तव्य, जिम्मेवारी र अनुशासनको अपेक्षा गर्न सकिन्छ ! कानूनको विश्वद्वय हुने कुनै काम अपराध हो, त्यस्तालाई कानूनको दायरामा त्याउन नेतृत्वले खुट्टा कमाउनु हुँदैन । यो विवाद सामान्य होइन, त्यसैले यसलाई सामान्यीकरण गर्ने दुस्साहस गर्न पाइँदैन । त्यसो गरियो भने अराजकता मौलाउनेछ, विधि पहुँच र विधिको शासन दल्च कथाको विषय बनेछ ।

डा. अर्जुनकुमार खड्का

नेपालको संविधानको धारा ११९ बमोजिम नेपाल सरकारको अर्थमन्त्रीले सङ्घीय संसदको संयुक्त बैठकमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को बजेट प्रस्तुत मरी दुबै सदनबाट उक्त बजेट पारित भइसकेको अवस्था छ । यसैले उक्त बजेट तथा नेपाल सरकारले अदित्यायार गरेको आर्थिक नीतिलाई कार्यान्वयन गर्नका लागि केन्द्रीय बैड्को हैसियतमा नेपाल राष्ट्र बैड्को मौद्रिक नीति तर्जुमा गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था नेपाल राष्ट्र बैड्क ऐन, २०५८ ले स्पष्ट गरेको छ । उक्त व्यवस्था आजबन्दा ७६ वर्ष अगाडि अर्थात् नेपाल राष्ट्र बैड्क ऐन, २०१२ अन्तर्गत २०१३ साल बैशाख १४ मा स्थापना भएपनातू सो बैड्को केन्द्रीय बैड्को स्थापना राष्ट्र बैड्को अर्थात् नियमक तथा व्यवस्थापन र वित्तीय संस्थाहरूको मौद्रिक नियमक तथा प्रक्रियाको रूपमा समेत कार्य गर्ने गरेको छ । साथै, यस बैड्कले अर्थन्तको दिगो विकासको नियमित मूल्य स्थिरता कायम गर्ने र सोधानातर सुदूरीकरण गर्नका लागि आवश्यक मौद्रिक तथा विदेशी विनियम नीति-निर्माण गर्ने, सुरक्षित, स्वस्थ तथा सक्षम भूकानी प्रणालीको विकास गर्न, बैड्कल तथा वित्तीय प्रणालीको स्वस्थ विकासको लागि उपयुक्त नियमन, निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षण गर्ने कार्य लगायत मुलुकको समर्थन बैड्कल तथा वित्तीय प्रणालीप्रति सर्वसाधारणको विश्वसिताया अभिवृद्धि गर्ने जिम्मेवारी देखिए ।

संसारभर नै मौद्रिक नीतिले सम्बन्धी कार्य गर्ने जिम्मेवारी देशको केन्द्रीय बैड्कलाई नै किनुन त अधिकार दिएको पाइँदै । जस्तै रिजर्झ बैड्क अफ इण्डिया, स्टेट बैड्क अफ पारिकाटान, केन्द्रीय बैड्क अफ रिपब्लिक अफ चाइना, बैड्क अफ ब्रिटेन, फिल्ड रिजर्झ बैड्क अमेरिकाको तथा बैड्क अफ जापान आदि जिम्भिन नामावाट केन्द्रीय बैड्को रूपमा कार्य गर्दै आएको अवस्था छ । यी केन्द्रीय बैड्कलाई नै व्यवस्थित देशको मौद्रिक नीति जारी गर्ने अधिकार रह्छ । तर, होके देशमा केन्द्रीय बैड्कलाई जारी गर्ने मौद्रिक नीतिले तर्जुमा प्रक्रियामा वित्तीयता देखिएन्छ ।

कस्तो मौद्रिक नीतिले छोटो अवधिमा नै बजार व्याजदरलाई नियन्त्रण गर्न सबै अवस्था राख्दछ ? कस्तो नीतिले मुद्रास्फीरितालाई छोटो अवधिमा रोक्न सक्छ ? अर्थमन्त्रीक नीति र मौद्रिक नीतिले अवलम्बन गर्ने खोजिएका उपकरण तथा प्रक्रियाहरूको छोरोट्टे बैड्कलो लक्ष्य हासिल गर्ने क्षमतालाई असर गर्छ कि गर्दैन भने व्यवस्था समेतलाई विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गरी मौद्रिक नीति जारी गर्नुपर्ने आवश्यकता रह्न्छ । यसैले यस सम्बन्धी

हावाईजहाज हो । चालक भनेको मौद्रिक नीति हो । जस्तै हावाईजहाजलाई कसरी, कुन ठाउँमा, कस्तो मौसममा अवतरण गर्ने भने जिम्मेवारी चालकको रहन्छ । त्यसै गरी, आर्थिक नीतिको सही कार्यान्वयनका लागि केन्द्रीय बैड्को भूमिका हावाईजहाज चालकसहर मौद्रिक नीतिलाई रहन्छ । किनकि केन्द्रीय बैड्क संसारभर मौद्रिक नीति जारी गर्न स्वतन्त्र हुने सिद्धान्त रहेको छ । यसर्थे, प्राविधिक तथा व्यवहारीक पक्षमा मौद्रिक नीति तर्जुमा गर्दा बढी ध्यान दिनुपर्ने अवस्था छ ।

व्यवहारमा मौद्रिक नीतिले देशको मुद्रा आपूर्तिको निधारण समेतलाई जनाउँछ । यसले नगद तथा सिक्का रूपैयाँका आधारभूत रूपहरूलाई अन्तर्गत गर्छ । हुन त आधुनिक अर्थात् सार्वात्मक समर्थनमा रूपैयाँका अन्य रूप पनि रहेको छ । त्यसैपि, अर्थिकांश अर्थात् सार्वात्मक समर्त छन् कि मुद्रा आपूर्तिमा हुने परिवर्तनहरूले देशको उत्पादन, रोजगारी, ब्याज दर स्फीटिलाई स्टक मूल्यहरू तथा डिलरको अन्तर्राष्ट्रिय मूल्यसहित महत्वपूर्ण समर्पित अर्थात् नियमक तथा व्यवस्थापन र वित्तीय संस्थाहरूको मौद्रिक नीतिलाई व्यवस्थापन गर्ने अधिकार दिएको छ । यी विधिमार्फत नै मौद्रिक नीति जारी गर्ने गरेन्छ ।

नेपालमा जस्तो नेपाल राष्ट्र बैड्क ऐन, २०५८ ले राष्ट्र बैड्कलाई मौद्रिक नीति तर्जुमा गर्ने र उक्त बैड्कलाई कार्यान्वयन गर्ने मारिने अधिकार दिएको पाइँदै । यसले रिजर्झ बैड्क अफ इण्डिया पाइँदै । उदाहरणका लागि अमेरिकामा सङ्घीय रिजर्झ ऐन, ११३ ले मौद्रिक नीतिलाई व्यवस्थापन गर्ने अधिकार दिएको पाइँदै । साथै, अमेरिकामा खुला बजार सञ्चालनको विधिलाई मौद्रिक नीति बनाउँदा सञ्चालनमा बढी प्रयोग गर्ने गरेको पाइँदै ।

बैड्कलाई विविध स्वामित्वको

संक्षिप्त विवरण माग गर्नुपर्ने

अवस्था पनि देखिएको हुँदै

त्यसतर्फ पनि लौटिक नीति

त्यवस्थित गर्नुपर्ने देखिएन्छ ।

साथै खुला बजार सञ्चालन गरी

बजारमा तरलता उपलब्ध

जाराउने र छोटो अवधिको ब्याज

दरलाई त्यवस्थित गर्नुपर्ने

आवश्यकता छ । यसका अलावा

सरकार र नेपाल राष्ट्र बैड्क लौटिक नीति

समन्वय र सहकार्य गर्नु पनि

चुनौति छ ।

यस अर्थिक वर्षको बजेट मार्फत सरकारले विभिन्न अर्थिक नीतिको अवलम्बन गरेको अवस्था छ ।

यसमा मुख्य गरेर आयातबाट उत्पादनतर्फ, जोखिमबाट समिक्षण अर्थात् स्थिरतारफ र वित्तीयकान्वयनबाट समावेशीतरफको मूल लक्ष्य छ । त्यसैपारी साँघर्षी अधार र आयातको तुलनामा निर्भय न्यून परिमाणमा रहेकोले व्यापार घाटा उच्च भएको छ । यसैले यस सम्बन्धी

कार्यलाई व्यवस्थित गर्दै लैजाने कुरा बजेटले उल्लेख गरेको छ ।

साथै, दिघरता, रोजगारी वृद्धि, आत्मनिर्भरता र आर्थिक समृद्धि आन्तरिक उत्पादन बढाउन आत्मनिर्भरताका लागि कृषि उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कुरामा पनि जोड दिएको पाइँदै । मौद्रिक नीति तर्जुमा को सन्दर्भमा व्यवस्थापनको नीति र सु

